

Az NJSZT Informatikatörténeti Fóruma honlapjának megőrzése az „örökkévalóság” számára

Dömölki Bálint¹, Havass Miklós¹, Holl András², Langer Tamás¹

¹ Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, Informatikatörténeti Fórum

² Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Informatikai Központ

"Múltunk ismerete a jövőnk záloga" (Hungarnet)

NJSZT Informatikatörténeti Fórum (2009) Elnök: Tick József

- **Informatikatörténeti Adattár (5000+)**
 - Személyek (544+384)
 - Intézmények (402)
 - Termékek (196)
 - Rendezvények (1460)
 - Írások (759)
 - + Segédanyagok (597)
 - Videótár (827)
- **Emlékkonferenciák (68)**
 - Nagy Számítástechnikai Műhelyek
+ szakterületek (pl. felsőoktatás, térinformatika)
 - Összesen 649 előadás
 - videófelvétel
 - prezentáció (.ppt/ .pdf)
- **Videóportrék (69)**
 - Interjúk a szakma jelentős személyiségeivel

Szerkesztőség

~20 (idős) önkéntes + 1 (félállású) projekttitkár

Implementálás

- itf.njszt.hu honlap kettős feladata:
 - Adattár működtetése,
 - iTF, mint szakosztály kommunikációja (hírek, események, ...)
- WordPress alapú rendszer
- A DigitalOcean cég nonprofit programja ingyenes támogatásként egy erős szerver-háttérrel biztosít a honlapunk számára

Neumann János Számítógép-tudományi Társaság

INFORMATIKATÖRTÉNETI FÓRUM

HÍREK ▾ RÓLUNK ▾ KAPCSOLAT iTF ESEMÉNYEK ▾ TÁRLATOK ↓ ADATTÁR IDŐUTAZÁS ▾

Keresés a honlapon

SZEMÉLYEK ▾ INTÉZMÉNYEK ▾ TERMÉKEK ▾ ÍRÁSOK ▾ RENDEZVÉNYEK ▾ VIDEOTÁR ▾

Megőrzés az „örökkévalóságnak”

Felkészülés arra az időre, amikor a jelenlegi
személyek, szervezetek, eszközök,....
nem lesznek elérhetők.

Feltételezés minimális megmaradó eszközökre:

tárolók, PDF, YouTube(?)

„Egyszerű” megoldás: *stand-alone almanach*: pendrive, 10-15 Gbyte

hova tegyük? Ki gondozza?

Létező – és feltehetőleg fennmaradó – szervezetre bízni: MTA

Megállapodás a MTA Könyvtár *repozitóriumában* való elhelyezésről

feladat: igazodás a MTA KIK tárolási struktúrájához

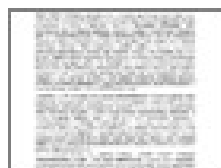
MTA KIK repozitóriumáról

- REAL - az MTA Könyvtár és Információs Központ digitális látványraktára
 - könyvtári alapszolgáltatás, a tartalmak és a linkek hosszú távon megőrzendőek
 - EPrints szoftver - tematikus gyűjtemények egyedi URL címmel (REAL-EOD: könyvek, REAL-MS: kéziratok, stb.)
 - A tartalmak PDF vagy JPEG / TIFF formátumban
 - Egyszerű leíró információk (Dublin Core)
 - Aggregálhatóság / kereshetőség (OAI-PMH protokoll)
pl. TuDoKK - <https://tudokk.mtak.hu/>

Példa: az iTF egy elemének elhelyezése a Real-MS repozitóriumban

Az Informatikatörténeti Fórum (iTF) céljai

Havass, Miklós (2020) *Az Informatikatörténeti Fórum (iTF) céljai*. Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, Informatikatörténeti Fórum., Budapest (Kézirat)

PDF

ITF-celja-2020-01-20-HM-GP-TJ-SE.pdf

[Download \(178kB\)](#) | [Előzetes bemutató](#)

Aleph URL: <http://itf.njszt.hu/objektum/az-informatikatortene...>

Tétel típus: Kézirat

További információk: Az iTF küldetésének, feladatainak és működési módjának rövid összefoglalása.

Szabad kulcsszavak: Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, Informatikatörténeti Fórum

Szakterület(ek): [A General Works > AX Not specified / nem besorolt > AXIF Local Tag / Informatikatörténeti Fórum](#)

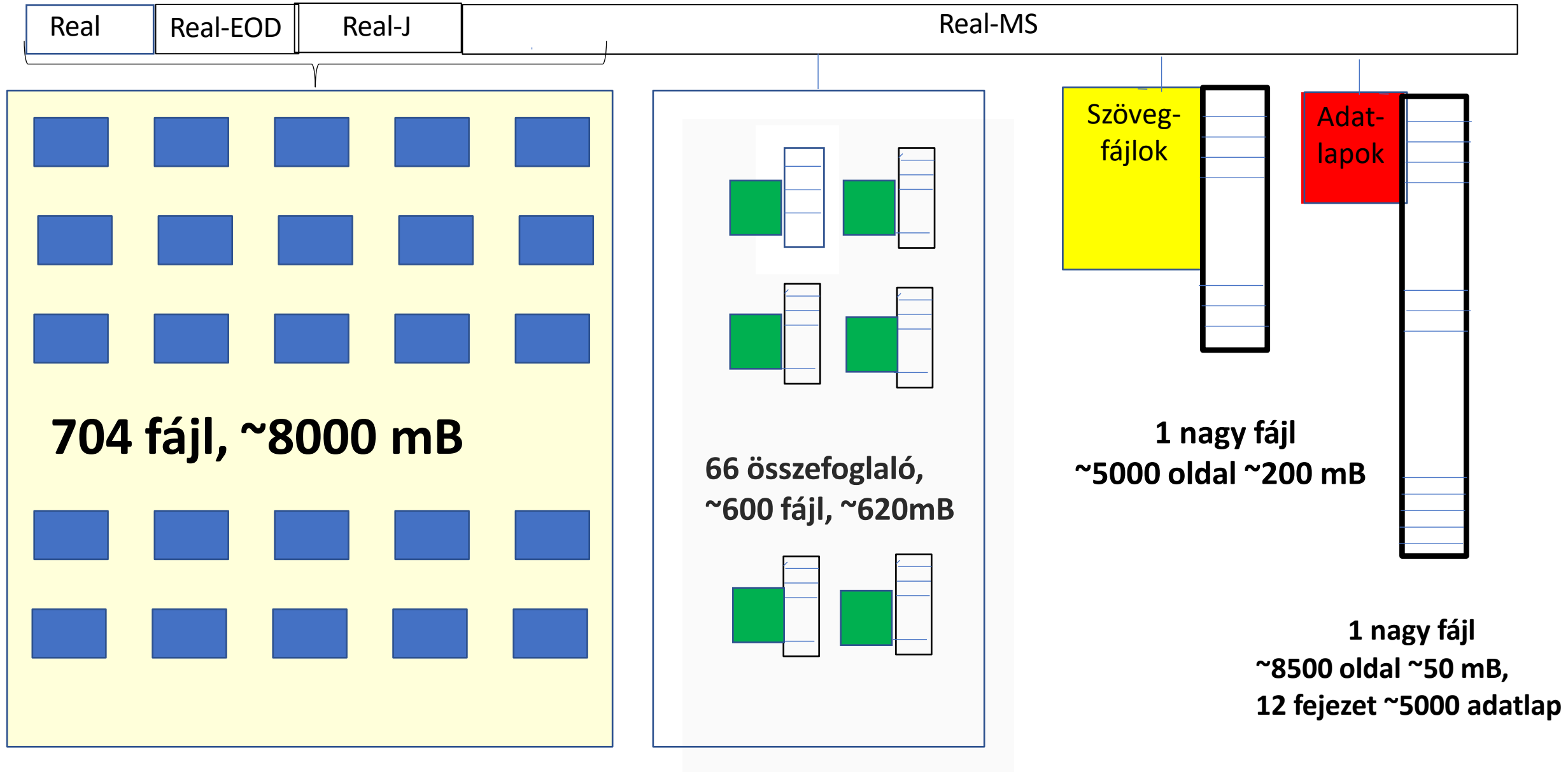
Feltöltő: Zsolt Baráth

Elhelyezés dátuma: 18 Júli 2023 06:51

Utolsó változtatás: 18 Júli 2023 06:51

URI: <http://real-ms.mtak.hu/id/eprint/27522>

Az Adattár elemeinek elhelyezése a repozitóriumban

Működés

- Sok kis fájl tárolása egy könyvtári tételként => „almanach”-ok
 - Szövegfájlok (Szövegfájl Almanach)
 - Adatlapok ((Magyar Informatikatörténet Almanach vagy röviden Almanach)
- Emlékkonferenciák Összesítői Pl.:

<https://real-ms.mtak.hu/29938/>

30 éves a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program (2017. március 31.)

MEGHATÁROZATLAN (2024) *30 éves a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program (2017. március 31.).* , Budapest (Kézirat)

PDF

170331_30 éves a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program-1.pdf

[Download \(27MB\)](#) | [Előzetes bemutató.](#)

Jelzet: Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, Informatikatörténeti Fórum, webarchive. Az esemény programja, a bemutatott diasorok, az elhangzott előadások felvételeire mutató linkekkel

...

Az Adatlapokon lévő hivatkozások átalakítása

- a rovatok (személyek, intézmények, termékek, rendezvények, írások, videótár) egymás közti hivatkozásai az Almanachon belüli hivatkozásokkal vannak helyettesítve;
- az MTA KIK repozitóriumaiba felvitt Írásokra történő hivatkozások az Írások MTA KIK-leírójának URL-jével vannak helyettesítve;
- a Szövegfájlok Almanachjában összegyűjtött fájlokra való hivatkozások a Szövegfájl Almanach MTA KIK-leírójának URL-jével vannak helyettesítve, amin belül a felhasználónak kell a kívánt fájlt megkeresnie, amihez oldalszám segítséget kap;
- az iTF eseményekre és az iTF eseményeken elhangzott előadásokra való hivatkozások az adott eseményt összesítő fájl MTA KIK- beli leírójának URL-jével vannak helyettesítve;
- az ezektől különböző, az itf.njszt.hu honlapon kívülre mutató hivatkozásoknál helyettesítés nem történik. (Ide elsősorban az - "örökéletűnek" feltételezett - YouTube linkek tartoznak.)

Az MTA KIK változat előállítása

Folyamatosan (nagyobb csomagokat összevárva):

- Írások felvitele repozitóriumokba
 - iTF Írások rovat exportálása Excel táblába
 - Ennek átalakítása a MTA KIK által kíván formátumba
 - Excel táblából (fél-)automatikus elhelyezés a repozitóriumokban
 - iTF Összesítők elkészítése és kézi felvitele MTA KIK-be
 - Aktualizáláskor: Almanach és Szövegfájl almanach elkészítése
 - 9 lépés programmal támogatva lépésenként több órás, akár teljes éjszakai futással
 - 5 lépés kézi munkával lépésenként néhány órai, de van olyan lépés, amely több napos munka
- Technológiai eszközök: Word és Excel (Visual Basic) makrók, Adobe Acrobat Pro
- Főbb, elsősorban programmal támogatott lépések (Word és Excel makrók)
 - Az iTF honlap rovatai adatlapjainak könyvjelzők alkalmazásával
 - Az adatlapok egymás között hivatkozásainak feloldása könyvjelzők segítségével
 - Szövegfájl Almanach létrehozása, oldalszámok összegyűjtése
 - Az adatlapokról Írásokra, iTF események összesítőire és szövegfájlokra történő hivatkozások cseréje MTA KIK-ben elhelyezett dokumentumokra történő hivatkozásra

Előállítás lépései

Tételek felvitele MTAK-ba (folyamatosan):

Táblázat
készítése MTAK
felvitelhez (K)

iTF események
összesítőinek
létrehozása (K)

Írások, iTF ese-
mények összesi-
tőinek felvitele
MTAK-ba (M)

MTAK vs. Médiatár
linkek táblázat
létrehozása (K)

Szövegfájl Almanach létrehozása:

Szövegfájlok
hivatkozásainak
kigyűjtése (P)

Szövegfájlok
legyűjtése egy
helyi
könyvtárba (P)

Szövegfájlok
összegyűjtése
a SzA-ba (P)

Szövegfájlok
táblázatának
kiegészítése
oldalalszámokkal (K)

A SzA tartalmi
kivonatának
létrehozása (P)

A SzA felvitele
MTAK-ba
tömörítve (M)

Almanach létrehozása:

Adatlapok le-
gyűjtése könyv-
jelzőkkel + tarta-
lomjegyzék(K,P)

Adatlapok
összegyűjtése
az AA-ba (P)

Fő
tartalomjegyzék
elkészítése (K)

Belső
hivatkozások
feloldása (P)

Írások, iTF események
hivatkozásainak.
cseréje az AA-ban (P)

Szövegfájlok
hivatkozásainak
cseréje az AA-ban (P)

Almanach(ok)
felvitele MTAK-ba
tömörítve (M)

AA = Almanach

SzA = Szövegfájl Almanach

(K) = Kézi munka

(M) = MTAK feladat

(P) = Alapvetően programmal

akár 5-10 óra futási idővel

Alternatív lehetőségek

- Stand-alone változat (~10Gb)
 - egy csomagban összegyűjtve az Almanach (adatlapok), írások, szövegfájlok és iTF események egyenként külön-külön pdf fájlként.
 - Az Almanachban a többi elemre való (nem belső) hivatkozások a csomagban szereplő megfelelő fájl névre való hivatkozásra cserélve.
 - Elhelyezés
 - önálló adathordozókon (pendrive, ...) vagy
 - pdf orientált archívumokban (Zenodo, ...)
- Statikus honlap (~16Gb)
 - A honlap oldalairól készülő pillanatképek halmazának előállítása és elhelyezése különböző szerverekre.

Összefoglalás

- A tavalyi évben megvalósult az iTF honlap 2024 nyári állapot szerinti tartalmának tárolása a MTA KIK repozitóriumaiban.
- A tartalmak megőrzése egy proaktív stratégia szerint történt, ahol
 - a REAL mint archiválásra és szolgáltatásra szolgáló repozitórium, valamint
 - a PDF/A médiaformátumhasználata lehetővé teszi az iTF tartalmainak hosszú távú megőrzését.
- A megőrzésen kívül a repozitóriumi tárolás haszna az egyes elemek jelen idejű publikusságának javításában is megnyilvánul (pl. Google Scholar elérés).
- A repozitóriumi tárolás előállításának fentiekben leírt folyamatát rendszeresen (legalább egy-két évente) meg kell ismételni az iTF honlapon időközben bekövetkezett változások feldolgozása céljából.
- Ezzel párhuzamosan foglalkozni kell a fentiekben tárgyalt alternatív megoldások (stand –alone, statikus) fejlesztésével is.